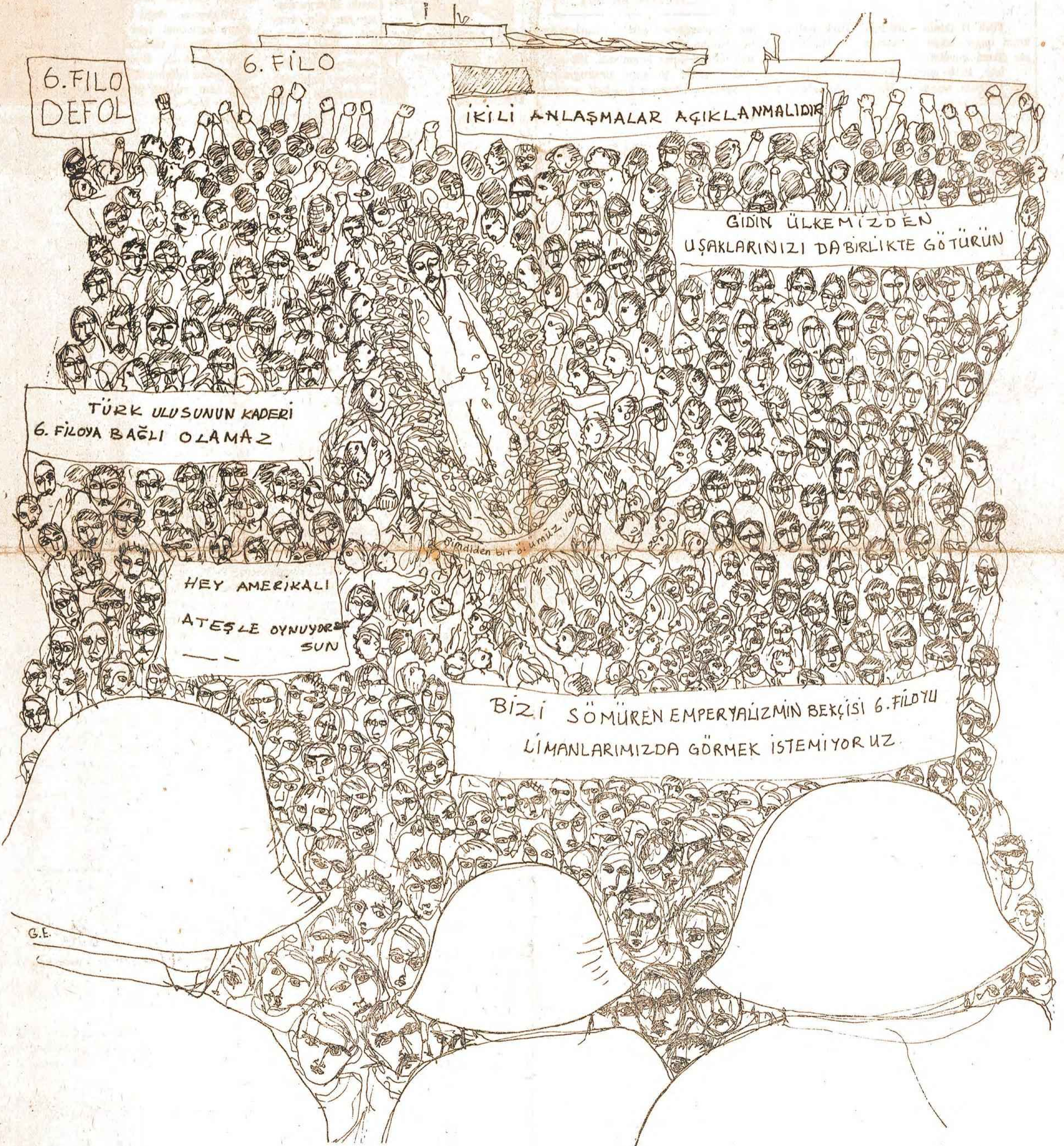
kurtuluş YOLU

★ halk gazetesi ★

15 KURUŞ

15 Şubat 1969

YIL: 1 SAYI: 6

"...yurdun her yanına düşman girmiş olabilir... daha acıklı ve korkunç olarak, yurdunda iş başında olanlar gaflet, delâlet ve hatta hiyanet içinde olabilirler...,,

ATATÜRK

TÜRKİYE'de HALKIMIZ KURTULUŞ YOLUNDA

ANADOLU İHTİLÂLİ 1919
ANADOL - 1969

ADNAN ERMİŞ

Türk Halkının kurtuluşu, Türk halkının bağımsızlığa kavuşması ve Halkçı bir düzen kurulması.

İşte, 1919 yılında Samsun'da başlayan ihtilâlin amaçları. Halk bu amaçlar için silâhlanmış, dağlara çıkmıştı.

İstiklâlin uğrunda al kanlara boyanan Halk, savaş sonrası YENİ TÜRKİYE'NİN kurulması işinde, yani iktidarda söz sahibi olamamış ve işçiler işlerine, köylüler de topraklarına dönmüşlerdir.

Bu yüzden, Millî Kurtuluş zaferi; Halkın katıldığı bir devlet düzeni ve Halkın katıldığı Millî Sanayileşme ile tamamlanamamıştır.

50 yıl sonra bugün, denizlerimizde Amerikan filoları demirliyor, gözlerimiz dolu dolu oluyorsa, İncirlik Amerikan üslerinde uçak tatbikatları kulaklarımızı zonklatıyorsa, beynimizin tası atıyorsa 1923 Yeni Türkiyesinin kuruluşunda sen söz sahibi olamadığın içindir. Yöneticiler işçiler ve köylüler olamadığı içindir.

Yıllarca yabancı istilâsından kurtulmanın bayramlarını yaşadık. Maytaplar patlattık, jimnastik gösterileri yaptık, marşlar söyledik.

Artık, anayurdumuzun dört bucağını demir ağlarla örmüştük. Açık denizlerimize kilit vurmuştuk. Nasıl oldu? Kimler çözdü demir ağları? Denizlerimizdeki kilitleri açan anahtar nasıl geçti yabancı ellere. Nasıl girmişlerdi içerimize. Savaş yapmadan nasıl teslim olmuştuk. Bir karışlık toprak için can verirken, nasıl ses çıkarmadan 101 adet üs verirdik Amerikalılara, 35 milyon m^2 toprağımızı nasıl işgal edebilmişlerdi?

Bütün bunlar Emperyalistlerin taktik değiştirmesi yüzünden olmuştur. Artık yabancılar silâhla değil, biraz buğday biraz dolarla adımını atmaya başladılar. Dostuz dediler. Dondurulmuş tavuk etinden peynire kadar yardımlar yaptılar. Sütlerini içtik çoluk çocuk.

Gel gör ki; MIZRAK ÇUVALA SIĞMAMIŞTI. Meğer verdikleri sütler ANAMIZDAN EMDİĞİMİZ SÜTÜ BURNUMUZDAN GETİRMEK İÇİNMİŞ. Bu şekildeki istilânın adının YENİ EMPERYALİZM olduğunu böylece öğrenmiş oluyoruz.

Ekonomik olarak 1948 yılında Amerikanın menfaatlerine göre hazırlanmış Marşal Plânına alındık. Antlaşmalar yaptık. 615 milyon dolar istemiştik. 180 milyon dolar aldık. Paranın sıcaklığından olacak yediğimiz kazığın hesabını yapmamıştık.

Andlaşma şu şekildeydi. 1948 den bu yana bu şartlar daima ileri sürüldü.

TÜRKİYE aldığı yardımlarla sadece TARIMINI geliştirebilecek. Batılı devletlerin gıda ve ham madde ihtiyaçlarını karşılayan bir ülke olacak, buna karşılık SANAYİ MALLARINI Batıdan Amerikadan alacaktır.

BUGÜN BU YÜZDENDİR, tek bir tane dahi millî bir sanayi kuruluşumuz yoktur. Mensucat sanayiimiz dahi dışarıya bağlıdır. Yabancı sermaye 550 milyon yatırmış 650 milyon kâr etmiş durumdadır.

İktisadî alanda olduğu gibi 1947 yılında da Truman Doktrinine dayanarak askerî yardım almaya başladık. Aslında biz alıyoruz derken işin başında vermeye başladık.

Çünkü Amerika antlaşmaları yaparken vermek için değil almak için yapmaktadır.

Amerika Türkiye'de üs kurmak ihtiyacını duymuş, Türkiye'yi 1952 de NATO'ya sokmuş ve Nato antlaşmasının 3. maddesine göre de ikili antlaşmalar yaparak 101 adet Amerikan üssünü gerçekleştirmiştir.

Biz Amerikalılardan çorap, postal alırken onlar harp akademilerine kadar bütün orduyu Amerikan metotlarına uygun şekilde eğitmişler düzenlemişlerdir. Kılık kıyafet dahi Amerikanvaki olmuştur. Kardeş Amerikan ordusu hayali içinde Türk Ordusu'nun generalleri Amerikan çavuşları tarafından eğitime tabi tutulmuştur.

BU ASKERÎ ANTLAŞMALAR DA KARŞILIKLI BİR GÜVENE DAYANMIYORDU. BURADA ESAS OLAN AMERİKA'NIN GÜVENLİĞİYDİ. Amaç Amerika'nın menfaatlerinin korunmasıydı.

Kore'de Türk askeri kimin için savaştı? 1964 te Conson İnönü'ye gönderdiği tehdit mektubunda Amerikan yardımıyla alınmış silâhları kullanamıyacağı-

(Devamı 4. cü sayfada)

DÜNYA'da HALKLAR KURTULUŞ YOLUNDA

NİJERYA - BİYAFRA

MİNU İNKAYA

Afrika'nın batısında Nijerya derler bir ülke vardır. 1960 yılına kadar bir İngiliz sömürgesiydi. Bu tarihte İngilizler bağımsızlık verdiler Nijerya'ya. Şimdi, İngiliz camiasına bağlı 3 bölgeden - doğu, batı, kuzey - müteşekkil bir federasyondur. 50 milyon insan yaşar bu ülkede. Kuzeyde yaşayanlar hayvancılıkla uğraşırlar, müslümandırlar, iyi savaşçıdırlar. Ülkenin kıyı bölgeleri ormanlıktır, büyük şehirler burada daha çoktur. Batıdaki Nijeryalıların çoğu Yoruba kabilesinden gelir. Yorubaların eski ve zengin bir kültürü vardır. Tabiat zengindir Yorubaların ülkesinde. Ülkenin doğusunda İbolar yaşar. İboların ülkesi tarım bakımından o kadar zengin değildir. Nüfus da sıktır İbolarda; Yorubalar kadar gelişememişlerdir. O yüzden büyük bir kısmı İboların Nijeryanın ve batı Afrika'nın başka kısımlarına göç etmişlerdir. Ama bu bölgede zengin madenler vardır; sonra, efendime söyliyeyim, petrol vardır İboların ülkesinde, petrol! İşte bu zenginlikler yüzünden İbolar son yıllarda hızlı ilerlemeler kaydettiler.

Portresini çizdiğimiz genç ve bağımsız bir Afrika ülkesi. Ama yüz küsur yıldır bir İngiliz sömürgesi olmanın kötü izlerini hâlâ içinde taşıyor. Meselâ, bura insanları, şehirleşmelerine rağmen, mensuboldukları kabilelere sıkı sıkıya bağlıdırlar, yâni halk bölünmüştür kendi içinde. İngilizler zaten bölücülükte ustadırlar. Halkın içinde yaratılan bu ayrıcalıklar kaynaşmayı sağlamak şöyle dursun, kinlenmelere, çekemezliklere yol açmıştır.

Meselâ, 1966'da İbolara karşı girişilen katliam «jenosid» nitelikleri taşır.

Nijeryanın doğu bölgesinin valisi bu sorunu halletmek için sorumlulara defalarca görüşme teklifinde bulundu, ama ciddiye alınmadı. Bunun üzerine 1967'de bu bölgenin bağımsızlığını ilân etti ve Biyafra adını verdiği yeni bir devlet kurdu İboların bulunduğu kesimde. Ve Nijerya-da iç savaş başladı.

Önceleri savaş kısa sürecek sanıldı, herkes İboları çılgınlıkla suçladı. Çatışmalar 18 aydır devam ediyor. İbolar çok kırıldılar ama teslim olmadılar. Teslim olmuyorlar çünkü barışta da öldürülüyorlar zaten. Ama, dostlar, bir acıklı haldir Biyafranın durumu. Nijerya kuvvetleri İboları sarmış. gıda ve ilaç yardımını elinden geldiğince engelliyor. 2 milyon İbolu açlıktan ölüme mahkûm, yâni bugün yemek verseniz de ağzına, tıbbi bakımdan iş işten geçmiş 2 milyon insan için, çaresiz ölecekler. Bir gazete hariç, Babıali basını ilgilenmedi bile bu insanların dramıyla.

Büyük ve kuvvetli ülkeler «yardımlarını» esirgemiyorlar gene, sağolsunlar. Nijerya İngiltereden, Amerikadan ve Rusyadan yardım görüyor. Rus jetlerini Nijerya hesabına Mısırlı pilotlar uçuruyor. Biyafraya ise Çin, Fransa, Tanzanya, Zambiya, Gabon ve Fildişi Sahili (son 4 ülke Afrika'da yeni kurulan devletlerdendir) yardım ediyor.

İşler bu kerteye gelmeden durdurulabilirdi, yapılmadı. İbolar son fertlerine kadar çarpışacaklarını sık sık beyan ediyorlar. Sonra? Sonra barış gelecek. Ama İbolar hep nefret edecekler Yorubalardan ve diğer eli kana bulanmış Nijeryalılardan. Ve bu nefret günün birinde gene silahların çatışmasında ifade bulacak.

Sömürgeciler pis oyunlarını tecrübenin verdiği rahatlıkla oynuyorlar şimdilik. Ama dünyanın gidişi belli olmuyor, hem de hiç belli olmuyor!

S Ö Z L Ü K

JENOSİD — Milletlerarası bir kelimedir. Bir milleti, veya bir milletin bir azınlık gurubunu, veya belli bir dinden olan bir topluluğu bütünüyle veya kısmen yok etmeye çalışmak anlamına gelir. Mesela, Viyetnamda Amerikan orduları kuzey Viyetnam milletini bütünüyle yok etmek tutumunu güdüyorlardı; beceremediler. Mesela, 2. Dünya Savaşında Alman Faşistleri, Naziler, Yahudi dininden olan insanları imha etmek istediler. 6 milyon Yahudiyi bu amaçla öldürdüler.

FEDERASYON — Devlet idaresi bakımından siyasi yönden bağımsız olmak fakat iktisadi yönden başka bir devletin hükümranlığı altında bulunmak.

Kaynaşıyorum... Kaynaşıyorsun...
Kaynaşıyor...

Bir zamanlar, ülkemiz insanlarının yarınlarına umutla baktıkları bir zamanlar, bir laf atıldı ortaya. «İmtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyiz» dendi. O sırada gerçek öyle değildi ama lafın ardındaki niyet iyi, hem de çok iyi idi. Belki de amaç hakikaten imtiyazı, sınıf ayrılıklarını ortadan kaldırmaktı, bilinmez. Bilinen şu ki, 45,5 yıllık Cumhuriyetimizin sonunda bu laf acı acı sırıtıyor!

Neden mi? Çünkü hâl-i pür melâlimize şöyle bir göz attığımızda imtiyazlı, sınıflı, kaynaşmamış bir kitle olduğumuz apaçık beliriyor.

Türkiye'de imtiyazlılar vardır-yoktur tartışmasına girmiyeceğiz. Olmadığını iddia edenlere kargalar bile güler. Sınıflı olup olmadığımız konusunu da büyüklerimize bırakıyoruz. «Vardır - yoktur» diye burunlarını karıştıra dursunlar, biz, gelin, ne denli kaynaştığımızı inceliyelim.

45,5 yıldır için için kaynaşıyoruz, nihayet geçen yıl kaynaşma su yüzüne çıktı. Siyasilerimizin kaynaştırma politikası sonucu ortaya çıkan kesmekeşe tahammülü kalmayan öğrenciler önce dersleri boykota, sonra binaların işgale gittiler.

Derken, işçiler kaynaşmaya başladı. Grevlerin ardından fabrika işgalleri geldi.

Bu ayın başında, kaynaşmışlığımız köylü vatandaşlara da sirayet etti. İzmirin Torbalı ilçesine bağlı Atalan köyü sakinleri ağaların, devlet hazinesine ait olup ta kadastroda kendilerininmiş gibi gösterdikleri toprakları işgal ettiler. «Bu toprakları biz işliyoruz. Çoluk çocuk sefil olurken vermeyiz ağalara buraları» dediler. Ama durumun haklılığını en iyi belirten, yaşı 100'ü geçkin bir nine oldu. «Topraksız köylü olur mu hiç, bey?» dedi gelen gazetecilere. Atalandaki işgal komitesi karar almış. Hasat mevsimi sonunda kaldıracakları ürünü aralarında pay edeceklermiş.

Derken, gene Torbalı ilçesinin, ama bu sefer Göllüce köylüleri bir hanım ağanın haksız yere işgal ettiği hazine topraklarına el koyup mera olarak kullanmaya başladılar.

Köylüleri silâhlanıp, aslında kendilerinin olması gereken toprakları işgale mecbur eden işte bunca yıllık kaynaşmışlığımızdır. Bugün bir yanda köylüye sahip çıkmak istiyen gelmiş geçmiş bütün politikacılar ve onların ters tutumları, diğer yanda da hakları olan toprağa sanki zorbalıkla el koymuş durumunda bırakılan köylüler var. Ya ortada kimler? Ortada da, akıntıya kürek çekip «kalkınıyoruz» diye gazel okuyanlar!

M. I.

İSTANBUL PERDE ARKASI

BİR GARİP ŞEHİR ÜZERİNE HİKÂYE

CAN AÇIKGÖZ

Vakti zamanında ülkelerin biride - lubnastİ - diye bi rşehir varmış.

Nurlu ufuklara doğru kırata binip ama dört nala Amerikaya giden bu ülkeye göre - lubnatsİ - epek büyük bir şehir imiş...

Ama her ne hikmetse bu şehirde, bütün işler kendi ismi gibi ters gidermiş... Yağmur yağar yolları çöker, kar yağar ekmek biter, elektiriği kesilirmişte şehrin idarecileri, başkanları, radyolardan hemşehrilerine : Aman sakın korkmayın. Fırınlarda stoklar hazır. Gerekli tedbirler alındı. Elektrik bu sene hemen temir edilecek. Filân filân... diyemezlermiş.

Kısa keselim, bu şehrin birde parlemontosu varmış. Şehir parlemontosu. Olur a... Koskocaman şehir. Üstelikte nurlu ufuklara gitmek için kırata binip de Amerikanın yolunu tutan bir ülkenin şehri...

Bu parlemonto haftada 12 gün toplanırmış?... Ve burada bol bol nutuklar atılırmış. İşte «biizzz... halka hizmeettt...» - «hizmeti halkın ayağına götürmekkk..» falan filân derlermiş. Derlermişte ara sıra biride kalkıp «Şehirde arsa spekülâsyonu var. Şehir arsalarının satışı durdurulmalıdır» veya «İşleri müteahitlere yaptırmayalım. Biz kendimiz yapalım. Buraya bir avuç zengini daha zengin yapmak için gelmedik» diye kelâm edecek olurmuş ta, bazı aklı evveller hemen «Bunlar özel mülkiyet düşmanı» diye buyururmuş ta lâfı - tsinumok - demeye getirirmiş...

Sonra yine bu özel mülkiyet düşmanları, karaborsacı müteahit düşmanları, bazan «Emekçilerin oturdukları gecekondu semtlerinde yollar bozuk, sular akmıyor, elektrik yok, gecekondular insanların başlarına çöküyor» derlermiş te hemen susturulmak istenirlermiş... Çünkü böyle şehir parlemontolarında - emekçi - gibi tehlikeli lâflar söylenemezmiş? Zaten kanunlarda müsade etmezlermiş buna?...

Kendilerine bilmem ne denen kişiler şaşarlarmış bu işe. «Nasıl olur» derlermiş. «Bu şehirde insanların büyük çoğunluğu emekçidir. Bu parlamento da, sözde şehrin parlemontosudur. Ama parlemontonun içinde onun asıl sahiplerinin ismini söylemek neden hoş karşılanmaz, galiba emekçileri hemşehriden saymıyorlar, onları insan yerine koymuyorlar.» derlermiş.

Velhasıl, çok garip bir ülkenin çok garip bir şehri ve de parlemontosu imiş burası...

Gerçi insanları da bir türlü garipmiş bu diyarın... Çektikleri bin türlü cefa imiş... Açlıktan evsizliğe barksızlığa kadar. Okulsuzluktan susuzluğa kadar. Pahalılıktan asayişsizliğe kadar. Vesaire vesaire... Bütün bu belâlar başlarında imiş de akılları başlarında değilmiş... Bir türlü «bu şehir bu memleket bizim ; ama her şeyiyle bizim ; madeniyle bizim petrolü ile bizim tarlasıyla bizim ; elektriğiyle, suyuyla bizim» diyemezlermiş. «Her şey bizim emeğimizin mahsulüdür, her şeyi yaratan bizim ellerimiz bizim kafamız» diye haykıramazlarmış. Ve bu yüzdende çektikçe çekerler, öldükçe ölürlermiş...

Bu hikâye tabii burada bitmez. Herhalde daha sürüp gidecektir. Ve öyle görünür ve öyle bilinir ki bazıları için en neşeli tarafı bundan sonra başlar... Dinleyenler oldukça anlatanlar da olur. Ve bu işlerde zaten böyle olur. Hesaplar böyle görülür...

İnsanın bu ülkeyi, bu ismi gibi kendi de ters - lubnatsİ - şehrini bir yerden tanıyacağı geliyor. ama, haydi neyse...

KURTULUŞ Yolu

SOSYALİZM VE HÜRRİYET (II)

OYA SENCER

Kapitalist bir toplumda «hürriyet» kelimesine verilen anlamın, gerçekte egemen sınıfların sömürme hürriyetinden başka birşey olmadığını geçen yazıda göstermeye çalıştık.

Ağanın toprağında çalışan ırgatın hürriyeti, her an işinden kovulabilecek işçinin hürriyeti, senelerce kuru ekmeğe dirsek çürüten ve fikirlerini söyleyemeyen küçük memurun hürriyeti boş lâf değil de nedir? Bu kişilerin, sadece şekilde ve sözde kalan bir burjuva demokrasisi oyunu olarak «oy kullanabilmeleri» en büyük hürriyetmiş gibi gösterilmek istenir... Hatta bu kişiler hür olduklarına inandırılırlar da...

Kapitalist burjuva düzeninde hürriyet bir sınıf hürriyetidir. Yani toplumun bütününün değil bazı kişilerin hürriyeti... Geniş halk yığınlarının sözde hürriyeti ise aç kalma, eğitimsiz kalma, insanca yaşamaktan, insanca düşünmekten uzak kalma hürriyetidir.

Gerçek bu olduğu halde, sosyalizmi halkın gözünde kötü göstererek halkın uyanmasını engellemek için çırpınan sömürücüler ve sömürücülerin maşaları sık sık «sosyalizmin insanları kul edeceğini» tekrarlarlar. Hürriyet insanca ve sömürülmeden yaşamak olduğuna göre, bir düşünelim, bu düzende 32 milyonun kaçta kaçı hürdür? Sömürülen, insanca bir yaşama sürdüremeyen, aç, işsiz, eğitimsiz, doktorsuz, ilâçsız, yolsuz, susuz 30 milyon varken hangi hürriyettir sözü edilen?

«Sosyalizm hürriyetleri kısıtlar» diyorlar. Çünkü onlar hürriyeti «sömürme hürriyeti» olarak anlıyorlar. Evet Sosyalizm SÖMÜRME HÜRRİYETİni kısıtlayacak, sömürüyü ortadan kaldıracaktır. Halk düşmanlarının halkı uyutma ve sömürme hürriyeti, sosyalist bir düzende sona erecektir. Evet, sosyalizm 32 milyonluk bir toplumda 500 bin kişinin büyük çoğunluğun insanca yaşamasını kısıtlayan hürriyet anlayışının karşısındadır. Sosyalist bir düzende sömürücüler, namussuzlar, halkın sırtından geçinenler, halkı kandıranlar, din sömürücülüğü yapanlar, oy sömürücülüğü yapanlar, halkın toprağını, emeğini çalanlar, vatanı yabancılara peşkeş çekenler hür olmayacaklardır. Onların sömürme hürriyeti, halkı kandırma hürriyeti, vatanı satma hürriyeti ellerinden alınacaktır. Buna karşılık milyonlarca emekçi, yani ülkenin gerçek sahipleri hürriyete kavuşacaktır. Çünkü Sosyalizmin özünde, geniş halk kütlelerinin sömürülmemesi, insanca yaşaması, hür düşünmesi, yani gerçek hürriyet vardır. Bu sosyalizmden ayrı birşey değildir.

Kimdir «sosyalizm insanın hürriyetini yok eder» diyenler? Sömürme hürriyetinden yararlananlar, halkın sırtından geçinenler, yani bir avuç sömürücü... Bu propagandayı onlar yürütürler ve gerçekten de kendi bakımlarından haklıdırlar. Sosyalizm onların sömürme hürriyetine son verecek, emekçilerin, halkın gerçek hürriyetini getirecektir. Sosyalizmin hürriyet anlayışının dışında kalan hürriyet masalları insanların aç gezdiği, sömürüldüğü toplumlarda sadece bir aldatma ve halkın uyanmasını engelleme aracıdır.

Yalancı Pehlivanın Mumu Yatsıya Kadar Yanar

ALİTAHSİN

Geçen yazıda, Amerika derler bir yalancı pehlivan var demiştik; onun çevresine üşüşmüş uşak misali adamları var demiştik. Bunlar içgüveyi girmiş damat gibidirler demiştik. Durmadan yalan söyleyip kafamızı karıştırmak isterler; hürriyetçi, demokrasi sever diye pehlivanı överler. Gerçekleri ortaya çıkarıp suratlarına vuralım, yalancıların diktikleri yalan mumlarını püf diye söndürelim demiştik.

Geçen seferki birinci PÜF'tü. Şimdiki ise :

İKİNCİ PÜF!

Damatlar çıkardıkları gazetelerde pehlivanımız iyilik sever, düşküne elini uzatır derler. Onun kurduğu devlete sosyal devlet denir, sosyal devletin olduğu yerde de sosyalizm gerekmez, derler.

Hele bir bakalım, o sosyal mosyal devlet ne halt etmiş? Fakirine başını sokması için bir dam vermiş mi? Nerede... Binlerce, milyonlarca Amerikalı bugün izbelerde oturuyor. Yıkıldı, yıkılacak binalarda insanlar üst üste istiflenmiş. Pislikten geçilmiyor. Fareler yeni doğmuş çocukları ısırıp, öldürüyor.

Bre pehlivan, ne oldu senin sosyal mosyal devlete? Bunu demeye kalmazsınız, cevabı verilir. «Her yıl milyonlarca lira harcıyorum evsiz, barksıza yardımcı olmak için.» Doğrudur da. O sosyal mosyal devletin cebinden milyonlarca lira her yıl çıkar bu iş için. Hem de otuz yıldır çıkar. Gene de milyonlarca kişi izbelere sığınmıştır. Niye? Devletten çıkan para, gereken yere gitmez de ondan; para babalarının cebine iner. Bu paralar halka yararlı olmak için değil, büyük para babalarına yararlı olmak için harcanır.

İşte yalancı pehlivanla, yalancı damatlarının konuşmaktan kaçındığı gerçek budur. Ama pehlivanın ülkesinde herkes de yalancı değil ya. Arada sırada çıkar namuslu biri, gerçekleri göz önüne seriverir. Açalım bir Amerikan gazetesini, bu ev-bark meselesi hakkında ne der, bakalım. Bu yazılarda verilecek her örnek Amerikan gazetelerinden alınmadır. Hem de Amerikalı'nın önünde saygıyla duracağı büyük gazetelerden. Onun için verilecek örneklere hık mık etmeye kalkan olursa çıkarır gazeteleri, gözlerine gözlerine sokarım.

Şikago adlı büyük Amerikan şehrini çoğumuz duymuştur. İstanbul'dan en az üç kat kalabalıktır. Şehrin belediyesine bağlı fakirlere ev - bark sağlama dairesi vardır. Devletten hudutsuz para alır, ev yapar, sonra da bunları fakirlere kiralar. Ama sayısı azdır böyle evlerin, yetmez. Fakir halk da çaresiz büyük para babalarının ellerinde bulunan köhne mahallelere sığınır. Buralar bir kaç kişinin elindedir. Bu herifler istedikleri fiyatı biçerler. Çaresiz halk da gerçekten çaresiz olduğu için ödemek zorunda kalır yüksek kiraları. Bizdeki gecekondu ağalarına benzeyen bu adamlara izbelik ağaları denir.

Şimdi siz belediyenin yerinde olsanız, fakirlere ev yapacak olan dairenin başına kimi koyarsınız? Her halde herkesi koyarsınız da izbelik ağalarını koymazsınız. Bilemediniz işte. Şikago belediye başkanı bir izbelik ağasını daire başkanı yapar; izbelikleri yıkıp da devlet parasıyla ev yapma işini izbelik ağasına bırakır. Esrar çetesinin başını polis müdürü yapmak gibi bir şey bu.

Tabii işler böyle olunca da, devletten gelen para çarçur edilir. Bir takım müteahhitlere bol para verilerek beş para etmez büyük mü büyük apartmanlar yaptırılır. Derme çatma olur bunlar; sıvaları dökülür, kapı elinizde kalır, pencereden yağmur girer. Bu hikâyeyi anlatan Vaşington Post adlı gazetenin yazarı evler korkunç bir hapishaneye benziyor, diyor.

Aslına bakarsanız, tabii böyle olacak. O dairenin görevi bol ve iyi ev yapıp izbelikleri ortadan kaldırmak. İzbelik ağası başkanı olursa kendi çıkarını baltalar mı? Para, dost müteahhitlere yedirilir, olur biter. Üstelik belediyenin yaptığı evlerden bir sürü de şikâyet olur. Evler kısa zamanda öylesine dökülür ki eski izbelerden beter olurlar. Bu yüzden de fakir halk izbeleri bırakıp belediye evlerine gitmek istemez. Yalancı pehlivanla, damatlar fırsatı kaçırmazlar, bunu hemen kullanırlar. «Gördünüz ya, devlet işi bu kadar olur. Bir de sosyalizm istiyorsunuz.» derler.

Daire başkanı izbelik ağası, elindeki izbelerden bazıları çok eskiyince, değerinden düşmeye başlayınca satılığa çıkarıyormuş. Tam bu sırada da belediye fakirlere ev yapmak için arsa arıyormuş. Aman ne tesadüf! Alan da var, satan da var. Böylece izbelik ağası olan daire müdürü, hemen bu arsaları daire müdürü olan izbelik ağasından devlet parasıyla satın alıyormuş. Sağ elden sol ele, bir cepten ötekine. Ayrıca yapılan evlere bir sürü müfettiş gelmiş. Bir takım numaraların döndüğünü ileri sürmüşler. Aldıran kim. Belediye başkanı memnun. Devlet memnun. İzbelik ağası memnun, daire başkanı memnun.

Yalancı pehlivan işte böyle bir batağın içindedir. Damatlar bataktan hisselerine düşeni kaşık kaşık yerler. Karşılığında size, bize bir sürü yalan söylerler. Ama birimiz, beşimiz, onumuz, binimiz püf diyeceğiz, yalan mumlarını yatsı vakti söndüreceğiz.

PÜF!...

OKUYUCUDAN GELENLER

Sevgilim Bitmeyen Balayımıza Nereden Başlayalım

Sevgilim Bitmeyecek Balayımıza Nereden Başlayalım?

Otuz iki sene devlete, millete hizmet etmiş karşılığında üç senede bir 50 lira terfi etmiş, çoğu doğduğundan beri yabancıların evlerinde kira ile sığıntı gibi yaşamış, çoğu kere yaşamaktansa ölmeği istemiş, diğer meslekdaşları İstanbul, Ankara kaldırımı çiğnerken o, ömrünce vatan millet aşkına Anadolu köylerinde ömür yitirmiş, bu uğurda saç, baş ağartmış bir memurun, bir öğretmenin oğluyum ben. Oradan oraya tayin edilip süründürülürken bir yatakla dünya evine girip tekaütlüğü yaklaştığı halde göçebelikten kurtulamamış, haram yemektense, aç kalmış ama alnının akıyla vazife yapıp vatan çocuklarını, köy çocuklarını yetiştirirken memur maaşıyla dört çocuk büyütüp istikbal kapısına kadar getirebilmiş bir adamdır babam. Sen ise Anadolu'dan önce Avrupa'yı gezmiş, annene bile ilk kez gâvurca seslenmiş, elini değil sıcak suya soğuk suya bile sokmamış, kızgın güneşte, dondurucu soğukta fırın önlerinde, çeşme başlarında sıra beklememiş, kır gezintilerine dahi hususi araba ile gitmiş bir zengin kızısın. Ben milletimin her ferdini aynı muhabbetle severim. Babanın fabrikasında köle, sokağında çöpçü, yükünde hammal, evinde hizmetçi, icabında lâğımcıyım. Sen kendi gözünle, benden bu kadar yüksekken beni nasıl seversin? Sevdiğini, çok, çıldırasıya sevdiğini nasıl söylersin, bu söylediğin aslında benimle şekillenmiş menfaatindir.

Baban da beni çok sevdiğini söyler. Çok takdir eder. Yaptığım her işe karşılık bana bol bol öğüt verir, aferin çeker. Çoğu kez açlıktan gurul gurul öten karnımın sesini makina gürültüleri arasında duymaz bile. Benim tezgâh başında simitle karın doyurduğumu görmemezliğe gelir. Yevmiyemi artırmaz. Zam yerine nasihat verir. Grev yaparsam polis getirtip «Ticaretime mâni oldun» diye hapse attırır. O büyük, kocaman, göbekli adamın, büyük kızı sen nasıl olurda bulutlar arasında çarpan kalbini bana verdiğini söylersin.

Evim tek odadır, yerde yarım bir kilim, çoğu zaman ışığım yoktur, sık sık elektrik kesilir. Suyum bayramdan bayrama akar, kira aylığımın çeyreğini götürür. Ev sahibi ay dolmadan kirayı peşin alır. Yolum çamurdur, dolmuştan vazgeç, belediye otobüsü mevsimden mevsime uğrar. Senede bir pantolon, iki senede bir ayakkabıyı - bit pazarı olmasa - zor görürüm. Kuru fasulyaya zam geldi, bir kilosuna yarım gün çalışmam gerek. Çamaşır makinası, elektrikli süpürgeyi gazetelerdeki resminden tanırım.

Yemeği tahta kaşıkla yerim. Bazan tuzu olmaz, bazan ateşi yetmez çiğ kalır. Sinemaya gitmeye giderim ama sadece kapısına kadar. 5 liraya kuru fasulyayı alamazken sinema biletini nasıl alırım?. Yağmur evimin içinde daha çok ıslatır beni, rüzgâr bir yandan girer öteki yandan çıkar. Bütün dünyam evimle işimdir. Moda derler sizin semtin kızları kısa kısa entari giyerler, yoksa fakirlik antremanımı yaparlar anlamam.

Sen alıştın evinde, yaylı karyola, halı istersin, kadife perde, yumuşak döşek istersin, parlak kaşık, porselen tabak istersin, sabahları taranmak için aynalı camekânlı dolap istersin, soba hamal işidir der, kalorifer istersin, düdüklü tencere, gümüşlü çatal istersin, etli yemek, pasta istersin. Ya pastayı nerden bulam sana?

Sizin semtin gençleri evlenince balayına Avrupa'ya giderler. Sen benimle Anadolu'ya gelir misin?

Şehirden günlerle uzak, yolsuz köyüme, yayan gelir misin? Narin ayaklarına düz pabuç bulamazsan çarık giyer misin? İpekli, naylon alamam, patiska don giyermisin? Suyu dereden taşır, çamaşırları derede yıkar mısın? Köy evinde hamam olmaz, kenefte yıkanır mısın? Ateş için odun kırar mısın, nazik ellerine çapa alıp bana yardım eder misin, köye doktor gelmez, ebe gelesiye kadar kendi kendine doğurabilir misin, şafakta kalkıp gün batasıya kadar kuru ekmekle çalışabilir misin?

Ben buyum. En ufak bir şey istersen yapamam, alamam. Gücüm, kuvvetim bu kadar.

Hal böyleyken beni neylersin?

Elektrikçi - Bobinaj işçisi
Ergin Ersoy

KODAMAN

Plâjlar şilepler hanlar hamamlar
Bükülür mü senin belin kodaman
İçki para kadın zevkin tamamdır
Emreder koltuktan dilin kodaman

Her nereye getsen sözün tutulur
Tutmayanlar taa fizana atılır
İthalât ihracat malın satılır
Her işte bulunur elin kodaman

Vurmada milyonu açıkgöz ersin
İşçiye çok para haramdır dersin
Şampanya patlatır istakoz yersin
Yanlız yemekte akar terin kodaman

Seyahat edersin hep semalarda
Benim terim akar fabrikalarda
Bana türlü dertler gelir ardarda
Villâlarda rahat yerin kodaman

Ölürsem cennet var yaşamam için
Sen rağbet etmezsin acaba niçin
İçine gömüldüm tezek kerpiçin
Mermer senin ölün dirin kodaman

Kader kısmet diye bizi uyuttun
Bize ninni yaptın sen yolu tuttun
Biz uyuduk nimetleri sen yuttun
Binimize bedel birin kodaman

Her zaman boş buldun koca meydanı
Parazitsin kemirirsin insanı
Bir gün defedersek senin kervanı
Düşersin bu kuyu derin kodaman

Mithat Dehman
KEBAN

Anadolu ihtilâli

(Sayfa 2 den devam)

mızı belirtirken çok açık olarak yalnızca Amerikan menfaatleri uğruna boşa kürek çektiğimiz anlaşılmıyor mu?

Yaşanası Türkiyemizde işçiler ve köylüler sade suya çorba bir hayata şükrettikçe Amerika küstahlıklarını iyice artırmakta bir sakınca görmemektedir. Üç buçuk komisyoncu, satılmış, güleryüz gösterdi diye Türkiye'yi sahipsiz mi sandın Amerika? Türk halkı işçisiyle köylüsüyle eğer uyanır da senin dost değil bir haydut olduğunu fakir halkların topraklarında kan döktüğünü, vatanları için bağımsızlık savaşı verenleri napalm bombalarıyla yaktığını bir bilip anlarsa, senin yüzünden Türkiye'nin sanayileşemediğini, yüzbinlerce insanın işsiz kaldığını, ikibuçuk milyon köylünün topraksız kaldığını, petrolümüzü, madenlerimizi sömürdüğünü bir bilip anlarsa ve Türk halkı biz kendi yağımızla kavrulup bağımsız bir ülke olmak istiyoruz dediği an Amerikan askerlerini üslerdeki silâhların Türk halkına karşı duracağını bir bilip anlarsa, bak o zaman iki genmi tutuklamak, Dolmabahçe'yi yasak bölge ilân etmek, vatansever gençleri coptan geçirmek, Amerika'yı ve onun filolarının gölgesinde serinlik ve ferahlık duyan finoları kurtarmaya yetecek midir?

Altıncı Filoya direniş vatanperverce bir direniştir. Milliyetçidir, halkçıdır.

SONUÇ:

Hey Amerikan filoları, askerleri, üsleri, uçakları, şirketleri DEFOLUN GİDİN ÜLKEMİZDEN diye direniyorsak ta GİT DEMEKLE GİTMEYECEKSİN ANLAŞILAN.

DERTLERİM

Ne yalan söyleyim bre dostlarım
Bu dümeni benim aklım almıyo
Dolaşmaktan sızlıyo kaslarım
Didiniyom dırmanıyom olmuyo

O şirin Samsundan gizlice kaçtım
İnsaf et İstanbul eline düştüm
İnşaat komadım bir bir dolaştım
Bir tanesi olsun halden bilmiyo

Ne kurum bıraktım ne fabrika
Bu kadar gezmeye neylesin kafa
Biri bari gelmiyordu insafa
İçim kan ağlıyo yüzüm gülmüyo

Otelde yatacam haçlık bitecek
Yamaçta yatacam bekçi tutacak
Caddede dolaşsam biri çatacak
Düşünüyom hiç hesaba gelmiyo

Bunca fabrikalar hepsimi dolu
Aklımı kaybedip olacam deli
Ne Ankara koydum ne İstanbulu
Köydekiler işte bunu bilmiyo

İŞSİZ
Elvan YÜKSEKDAĞ
SARIYER

T.İ.P. Kaptanpaşa mahalle temsilcisi

Cemal Gelgel diyor ki:

Kaptanpaşalı Kardeşlerim;

Bu zamana kadar geldiler bizlere, güzel giyinmiş, güzel sözlü beyefendiler, iğrenerek baktılar halimize, «bakın bize,» dedilr: «sizlere su getireceğiz.» Sizlere elektrik getireceğiz, okul yapacağız, her mahallede bir milyoner yaratacağız. Müreffeh Türkiye için oyları bizlere verin.» dediler ve gittiler. Biz onlara inandık verdik oyları. Vaadettikleri şeyler nerede? Okulumuz yok, her gün bir ev soyuluyor. Anayasa teminatı altında olan canımızı, malımızı, koruyan bekçi nerede? Kanalizasyonu dahi biz 150 şer lira toplıyarak açmadık mı? Sokaklarımız çamur içinde, evlerimize yakın yüksek katlı apartımanlarda oturan beyefendilerin kapılarına kadar cadde yapan Belediye nerede? Neden yollarımızı yapmadı? Neden yapmıyor? O güzel sözleri söyleyip yapmıyan güzel giyinmiş beyefendiler nerede?

Kardeşlerim: O herifler vaad ederler, o herifler bizleri çalıştırırlar, az para ile biz çalışırız onlar kazanır. Bizler yine yalnız kalırız.

İşte örneği: Yollarımız çamur, elektriğimiz yok, paralarımız az, hayat pahalı.

Aynalıkavağa on çeşme vaad etmişler, bunun yerine beş çeşme koymuşlar, onların da suları akmıyor. Vasıta sıkıntısı halledilmediği gibi hiç düşünülmemektedir. Sokaklar çamur, çamurdan çıkmak ta imkânsız. 1969 da gelecekler bu defa da beş çeşme daha yapıp suyu akıtacaklar gene oyları alıp gidecekler, fakat meselemiz genel halledilmeyecektir. Belediyeye bizden giren (İşçi) Gülten Efe konuştu dertlerimizi haykırdı onlara, Belediye Encümeni ve onun sülük çüruhu reddetti...

Garson Ali Kepez'in Sivastan seçim hatıraları

Tabiatın bütün küskünlüğüne, garip garip yoksulluğuna sahip olan memleketinde çeşitli tarikat mensupları mevcuttur. Galfeti—Nakşi bendi ve bir de ilkel tarikat olan Elevi tarikah çoğunluktur. Ailemin de Alevi tarikatına mensup olduğuna inanıyorum. Bu garip insanlar dürüst özleriyle, temiz sözleriyle Pir Sultandan, Haci Bektaştan aldıkları ilhamları ve sefaletin verdiği ızdıraplan dillerini dinlerini sazlarında hasredip kendilerini teselli etmektedirler.

Kaderiyle başbaşa kalmış bu sefalet neferlerini bu durumlarıyla da bırakmayan bazı menfaatperest, mendebur mideciler gerçek Hacı Bektaşın akrabalığıyla dahi ilgisi olmayan uyanıklar ellerine aldıkları uydurma belgelerle, - yani, tarikat usulünce huccet denilir - arsa parseller gibi aşiret aşiret bu milleti parsellemişlerdir. Kendileri Ankaranın göbeğinde Yenişehirde apartman sahibidirler. Kendileri halkın içine girmeden hüccetli eşkiyalar vasıtasıyla ahlaksız burjuva hayatı yaşarlar. Paraları yani tarikat usulünce hakullahları ayaklarına kadar gider.

Ve her köyde bunların nufusunu yani kişisel çıkarının öncülüğünü yapan ahlaksız çıkarcılar vardır. Bunların etkisizleri ancak bir köy idare eder. Birde dergâha bağlı çevrede in yapmış ve burjuva partilerinin taviz vererek şımarttığı senbolik birde dedeler vardır. Dede deyince yanlış anlaşılmasın babamızın babası değil, bize mürşitlik yapan yani yol gösteren kimsedir. Ben hakiki mürşitlerin karşısında değilim. Meselâ Pir Sultan gerçek halkın derdini dile almış, memlekete yapılan zulme haksızlığa yani kötü bir düzene karşı çıktığı için, zalım Hızır Paşa tarafından idam edilmiş kıymetli bir zattır. Ve benim mabedim diyebileceğim kadar inandığım bir kimsedir. Bu ulvi kişilerin duygularından faydalanarak fakir fukarayı soyan bir takım tarikat üç kağıtcıları şimdide politikaya iştigal etmişlerdir. Bunlardan Sıvasta büyük çapta bir zümreyi arkasında koşturmaya muktedir olan Kangal Divriği ilçelerinde 200 kadar köyü ihtirasları peşinde koşturan D. oğlu M. ağa - aynı zamanda bu köylere mürşitlik yapan dede - senelerdir CHP nin menejerliğini yaptı parlementoya giremedi. Şimdi de Birlik Partisi öncülüğünü yapmaktadır. Asırlardır fakir fukaranın sırtında ağalığını, dedeliğini yani hükümranlığını yürüten, şahsi çıkarı için - her şeyini değiştirecek kadar - faziletsizliğin acizine düşmüş bu tefeci bozması, rastladığım bir köyde ilk ifadesi şu olmuştu: «Ne duruyorsunuz işte bizim gerçeğimiz tecelli etti. 12 inamı sembollik ettik. Birlik olacağız beraber olacağız, zalimin zulmünden kurtulacağız.» Beraberinde Hacı Bektaşın torunu ismi altında, sembolik olan F. efendide vardı. Senato adayı olarak Sıvas adayı H.L. de vardı. Birisi saz çalıyor birisi ağlıyor. Bir Türk Alevi olarak yerin dibine girdim. Çünkü bizim meselemiz bir mezhep kavgası değil bir toplum davasıydı. Öbür lokma yaltaklarına baktım. Tek kelime konuşmaya hicap duydum. Yalnız genç H. L. ye «Beyefendi, beyefendi bendeniz bir garsonum, ama sizin seviyenize düşmektense yerin dibine gireyim daha iyi. Karşında yalın ayak oturan Fatmadan utan. Çarığı yırtılmış Mehmetten utan. Yataksız gelin olan Zeynepten utan.» Bu faziletsiz kişilerin bana cevabı ne olmuştur biliyormusunuz? «Ne idisi belli olmayan bir garsonumu dinliyorsunuz. Bunlar alelade sersemlerdir.» demişlerdir. Bu arada Çetinkayada muhasebecilik yapan genç M. O. «Dostum Ali» dedi. «Unutmaki sen İşçi Partilisin, sen kötü bir düzenin karşısındasın. Benim akrabam M. O. nun senede 300 bin lira elini sıcaktan soğuğa vurmadan maden geliri var. Ve bu zavallı insanlardan topladığı paralarla kendisine bir sömürü düzeni kurmuştur. Ve çocuğu T.yi okutup avukat yapmıştır. Şimdi varını yoğunu harcayıp onu milletvekili yapacaktır. Ve F. efendiye 20 bin lira ödedi sadece bu partiye bu zümreyi inandırmak için. Bu düzen budur, sen git garsonluğunu yap, kardeşim.» dedi

İşte emanet ettiğimiz Türk Parlemontosu bundan müteşekkildir. Saf dürüst, namuslu kişileri uyutarak, kendi şahsi çıkarları için herşeylerini değiştirecek menfaatperestler bile girerler oraya.

KURTULUŞ YOLU ⁂ Halk Gazetesi ⁂ Sahibi : Minu İnkaya ⁂ Sorumlu Müdür : Mehmet Adnan Ermiş ⁂ 15 günde bir çıkar ⁂ Fiatı 15 kr. ⁂ İdare Merkezi : Horhor Cad. Molla Hüsrev Sok. No. 9/6 Aksaray ⁂ Baskı : Hermon Matbaası ⁂ Dizgi Yönet Matbaası ⁂ İlân pazarlıkla, Basıldığı tarih: 15-2-969